

§ 111/24 **Motionssvar - Ökad klimakteriekunskap**

Diarienummer: RS-LED23-2465

Regionfullmäktiges beslut

1. Motionens första beslutspunkt anses besvarad.
2. Motionens andra beslutspunkt avslås.
3. Motionens tredje beslutspunkt avslås.

Reservation

Lotta Back (V), Lena Holmberg Broström (V), Elinor Sundén (V), Johan Sandberg (V) och Rashid Azarå (V) reserverar sig mot beslutet.

Yrkanden

Ann-Cathrin Rothlind (C) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Elinor Sundén (V) och Lotta Back (V) yrkar bifall till motionens beslutspunkt 1 och 3.

Proposition

Ordförande Emil Carlsson (VfP) ställer regionstyrelsens förslag att motionens första beslutspunkt anses besvarad mot Elinor Sundéns (V) och Lotta Backs (V) yrkande om bifall till motionens beslutspunkt 1, och finner att motionens första beslutspunkt ska anses besvarad.

Ordförande Emil Carlsson (VfP) ställer regionstyrelsens förslag att motionens andra beslutspunkt avslås, under proposition och finner att den bifalls.

Ordförande Emil Carlsson (VfP) ställer regionstyrelsens förslag att motionens tredje beslutspunkt avslås mot Elinor Sundéns (V) och Lotta Backs (V) yrkande om bifall till motionens beslutspunkt 3, och finner att motionens tredje beslutspunkt ska anses besvarad.

Ärendet

Elinor Sundén från Vänsterpartiet anmälde till regionfullmäktige den 24 oktober 2023 motionen Ökad klimakteriekunskap. Den förtroendevalda föreslår regionfullmäktige besluta följande:

1. Att klimakteriekompetensen inom respektive vårdcentral ses över och vid behov startas utbildningsinsatser och/eller tas det fram kliniskt kunskapsstöd.
2. Att det i hälsosamtalet inom Sörmlands hälsoprogram läggs till att kvinnor ska informeras om klimakteriet.
3. Att kvinnor över 35 år och som föder barn informeras om klimakteriet vid efterkontroll hos MVC.

Vid regionstyrelsens sammanträde den 12 december 2023, § 223/23, togs beslut att motionen Ökad klimakteriekunskap bereds av nämnden för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalskolan och regionstyrelsen.

I Sörmland finns en vårdöverenskommelse mellan Primärvård och Kvinnosjukdomar där det tydligt framgår att primärvården eller privat gynekolog har ansvar för vården av klimakteriebesvär och när remittering till specialist inom kvinnosjukdomar ska ske. Verksamhetscheferna för primärvård och kvinnoklinik ansvarar för att den görs känd och hålls aktuell. Överenskommelsen gäller för verksamheterna och de privata vårdgivare som Region Sörmland har avtal med. Kompetensutveckling sker löpande för en evidensbaserad vård. Nyligen har alla vårdcentraler fått tillgång till en utbildning, Menopausal hormonterapi, som också spelats in och finns tillgänglig på samverkanswebben. Det planeras också start av en podcast för främst invånare (Läkekraft) som kommer vara tillgänglig via 1177.se där olika teman kommer presenteras. Här kommer klimakteriebesvär att vara ett prioriterat ämne, förutom andra ämnen som exempelvisvis TBE, allergibesvär och hudsjukdomar.

Mot bakgrund av detta föreslås att motionens första beslutspunkt anses besvarad.

Sörmlands hälsoprogram (SHP) är en insats som syftar till att på ett systematiskt sätt förebygga hjärt- och kärlsjukdom och främja hälsa i befolkningen i Sörmland. SHP inrymmer nio huvudområden som inkluderar frågor om hälsa och levnadsvanor samt provtagning avseende risk för hjärt- och kärlsjukdom och diabetes typ 2. Hälsosamtalet genomförs med metoden Motiverande samtal. Det är känt att levnadsvanor påverkar många andra aspekter av hälsa och sjukdom, till exempel cancer, KOL, psykisk ohälsa och även klimakteriebesvär. Därmed finns många potentiellt viktiga frågor som kan vara relevanta att lyfta upp i Sörmlands hälsoprogram. Men för att inte riskera att urholka syftet med SHP, bör obligatoriska tillägg till det ordinarie upplägget göras med försiktighet. Risken blir annars att Sörmlands hälsoprogram blir ett forum för envägskommunikation där det ska ges så mycket information att det individanpassade samtalet tappas bort.

Idag finns information om klimakteriet, med flertalet länkar på 1177.se. I omställningen till Nära vård är det viktigt att sjukvårdspersonal informerar om detta samt uppmuntrar till egenvård som därmed ger möjlighet till att inhämta information och kunskap på egen hand. För att bättre nå ut med var informationen

finns kan ytterligare informationskampanjer användas på vårdcentraler och inom regionens sociala medier.

Mot bakgrund av detta föreslås att motionens andra beslutspunkt avslås.

Vad det gäller att ge information om klimakteriet till kvinnor över 35 år vid efterkontroll hos MVC så arbetar Region Sörmland utifrån nationella riktlinjer, såsom SFOGs ARG rapport 76 (Svensk Förening för Obstetrik och Gynekologis arbetsgrupp), samt Socialstyrelsens Nationella Riktlinjer (2023) om Graviditet, förlossning och tiden efter. Här finns inga rekommendationer att informera om klimakteriet vid eftervårbesöket, sannolikt för att det inte är aktuellt eller medicinskt indicerat.

Den första tiden med sitt nyfödda barn är en stor omställning för båda barn och förälder. Både för den födande men också för partner. Fokus skall ligga på att knyta an till det nya liv som kommit, och få ägna sig åt att få den första tiden som på många sätt är utmanande så välfungerade som möjligt.

SKR har ett pågående arbete som under hösten 2024 kommer att intensifieras för att se över var i vårdkedjan uppdraget för klimakteriet bör ligga. Där man arbetar med att fördjupa och bredda "basuppdraget". Här är region Sörmland deltagare för att öka kunskapen och också skapa bättre förutsättningar för kvinnor att hitta rätt i vården.

Viktigt att de kvinnor som behöver information och stöd kring klimakteriefrågan har någonstans att vända sig. Som har nämnts tidigare finns det idag ett bra utbud av digital information på 1177 för våra invånare samt om man behöver eller önskar komma i kontakt med vården fysiskt så ligger uppdraget på primärvården samt privat gynekolog i första hand (enligt vårdöverenskommelsen Region Sörmland -21).

Mot bakgrund av detta föreslås att motionens tredje beslutspunkt avslås.

Nämnden för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalskolan har yttrat sig över motionen den 12 juni 2024. Nämnden har yttrat att motionens första beslutspunkt bör anses besvarad och motionens andra beslutspunkt bör avslås. Nämnden har inte yttrat sig över motionens tredje beslutspunkt då den ej berör nämndens ansvarsområde.

Beslutsunderlag

Motionssvar – Ökad klimakteriekunskap

Motion – Ökad klimakteriekunskap

Protokollsutdrag från Nämnden för primärvård, rättspsykiatri och

Dammsdalskolans sammanträde den 2024-06-12 – Yttrande över motion – Ökad klimakteriekunskap

Protokollsutdrag från Regionstyrelsen sammanträde den 2024-09-24 -
Motionssvar - Ökad klimakteriekunskap

Beslutet expedieras till

Motionären
Magnus Johansson, hälso- och sjukvårdsdirektör
Nämnden för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalskolan
Akten